

HÄLSINGE LÅTEN NR 1-25



Hälsingehambon fyller 60 i år!

Den mest spridda och spelade polskan?

HÄLSINGE LÅTEN

ÄRGÅNG 62

Utgiven av
Folkdansringen Hälsingland
Hälsinglands Spelmansförbund

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Stina Malmberg
073-625 61 26
tidningenhalsingelaten@gmail.com

LAYOUT

Stina Malmberg och Yngve Karlsson

PRENUMERATION OCH DISTRIBUTION

Ingår i medlemskap i Hälsinglands
Spelmansförbund eller
Folkdansringen Hälsingland

Hälsinglands Spelmansförbund

Tina Sahlin
Övra vägen 8
821 58 Rengsjö
tina.sahlin@spelmansforbund.se

Folkdansringen Hälsingland

Ulrika Dahlberg
070-250 09 66
ulrika@lotbacken.se

Mejladressändringar

tidningenhalsingelaten@gmail.com

UTGIVNINGSSCHEMA 2025

Nr	Manusstopp	Distribution
1	8/2	v. 10
2	3/5	v. 22
3	16/8	v. 37
4	15/11	v. 50

OBS! Manus måste vara
redaktören tillhanda före manusstopp.

OMSLAGSBILDEN

Hälsingehambon – defilering
på Stenegård 2024.
Foto: Camilla Persson.

Hälsingebocken är hämtad från:
Lokal_Profil, Wikimedia commons.

Från redaktionen

Stort tack för alla bidrag till tidningens innehåll! Fortsätt så!

Manusstopp för nästa nummer är 3 maj, och materialet skickas till tidningenhalsingelaten@gmail.com.

I det numret är det dags för sommarkalendariet. Passa på att göra reklam för folkmusik- och dansevenemang i Hälsingland med omnejd under juni–september. Nummer 2-2025 mejlas ut runt 26 maj.



Hälsinglands Spelmansförbunds styrelse

ORDFÖRANDE

Karin Hedlund
info@halsinglandsspelmansforbund.se

SEKRETERARE

Pia Lindh, Järvsö
070-311 67 18
pia.lindh@hotmail.com

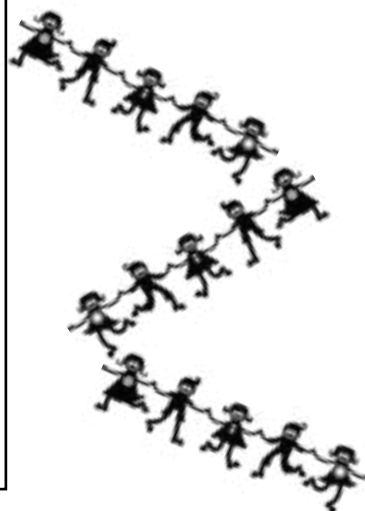
KASSÖR

Tina Sahlin
tina.sahlin@spelmansforbund.se

FÖRBUNDETS BANKGIRONUMMER
5026-2500

Innehåll:

HSF:s låtval	s. 3–4
Hänt med fötter	s. 5
Intensivt jubileumsår för Bollnäsbygdens spl	s. 6
Hälsingehambon fyller 60 i år	s. 7
Akademiska Folkdanslaget gästade Järvsö	s. 8–9
Fin gåva till Järvsö fdl	s. 9
Trettondagsdans i Hög	s. 10
Yngves hörn	s. 10
Dans, dans, dans i Oslo	s. 11
Hälsingekryss	s. 12
Anslagstavlan	s. 13
Värkalendarium	s. 14



KALLSTÄMMAN

Konsert, dans & buskspel!

LÖRDAG 8 MARS 18:00

STENEGÅRD I JÄRVSÖ

SAMANTHA OHLANDERS & LINNEA AALL CAMPBELL
SPELMANSLAGEN FRÅN JÄRVSÖ, DELSBO &
BOLLNÄSBYGDEN • GUF • MED FLERA!

10:30-15:30 Låtkurs Samantha & Linnea på Stallet (föranmälan)

14:00 Konsert med Kodansen i Stenekällaren

16:00-17:30 Polskeakut med Linnéa Ramström på Stallet
(föranmäl för garanterad plats)

16:00-17:30 Allspelsakut med Robert Jerfström i Stenekällaren

16:00 Hälsinglands spelmansförbunds årsmöte i Västra flygeln

18:00 Konsert- och dansprogram i Hälsinglands Träteater

LÄS MER PÅ WWW.KALLSTAMMAN.SE

WWW.KALLSTAMMAN.SE
KALLSTÄMMAN

JÄRVSÖ
SPELMANSLAG

Bilda

STENEGÅRD

STENEGÅRD



Den mest spridda och spelade polskan?

Nr 108 Polska

Efter Martin Larsson

Stämman: Bertil Westling

Publ. av HSF 1970

(Variant på den så kallade Norralapolskan / Karbaspolskan) Systerpolska till nr. 39

Den låt från Spelmansförbundet låtsamling och visor som jag har valt att presentera i detta nummer av Hälsingelåten har nog många spelmän och dansare en relation till. Den har nr 108 i samlingen och benämns Polska i d-dur, efter Martin Larsson i Nianfors.

Denna polska är en av ett otal många varianter på samma låt och Hälsinglands spelmansförbund skriver i sin minnesskrift från 1963 – Folkmusiken i Hälsingland – att den går tillbaka till soldaten Johan v. Schwarz (f. 1680) (via Fr. Winblad v. Walter) och att det finns ett 70-tal varianter inspelade. Det är ett uppsatsämne att närma sig denna låts vägar genom tid och rum och jag tar endast med de aspekter och exempel som jag fångats av!

Jag hörde denna polska spelas av en spelvän från norr om

Stockholm en mycket vacker höstdag på Prästnäs i Bollnäs. På frågan vad det var för låt (som jag kände igen) så svarade hon att det var en Hälsingepolska, men oklart mer. Trots att jag kände igen den tog det tid innan jag stötte på den igen. Nu var det en mörk novemberdag hemma i mitt kök i Rengsjö. Jag hittade den i SvL Hälsingland/Gästrikland nr 547. Där står det "Melodin går under benämningen 'Dunderbergspolskan' [...] går även under namnet Norralapolskan, är mycket spridd [...]. En av de äldsta versionerna har anträffats i Sexdregahandskriften från 1774."

Vi kan lägga till fler namn på denna polska: Karbas-polskan, Knut (Olles) livstykke (varianter spelade av spelmän som Olof Tillman dä, Päckos-Helmer, Päckos-Gustaf, Pers Erik m.fl. där B-delen avviker något), Brölloppspolska från Hanebo och de varianter i äldre form (då i c-dur jämfört med d-dur som uteslutande använts) som benämns Polooneis eller Pollonesse.

I spelmansförbundets låtsamling hittar vi, förutom nr 108, även dess systerpolska, (nr 39) samt Norrala polska i d-dur efter Mattias Blom (Bjuråker), (nr 205).

Karbas, vad är det?

Jo, karbas är "en sopkvast som många unga fått smaka", som det står på ett notblad där polskan omnämns som "polska ifrån Färila, Hälsingland". I en intervju med Manne Eriksson (Järvsö) så berättar han att karbas-polskan spelades ofta på bröllop och att, "det är en skämtlåt, ställde upp för att dansa, en var udda, han skulle stjäla en flicka från en kavaljer, om det gick för sig, det var svårt för de var starska Hälsingekarlar, så skulle han ha stryk sen, en käpp, men det var ju skämt" (min sammanfattning, fast med Mannes ordval). (SVA BA 273:9)

Låten klassificeras oftast som jämn polska. Den har en A- och en B- del och går ofta i d-dur. Det finns varianter präglade med åttondelsfraser (jag benämner den typ A), en variant med mer sextondelsfraser (typ B) och en variant som ofta går i c-dur med mer sextondelsfraser och med mer avvikande sekvenser (typ C).

Typ A – med mest åttondelsfraser

Vår låt nr 108 tillhör A-varianten. Den är förmedlad av Bertil Westling och finns inspelad (SVA BA198), och sonen Göran har idag notboken där den står nedtecknad efter Martin Larsson i Nianfors (via Bôr-Johan och Hult-Lasse).



Edvin Tillberg följer ungefär denna variant och det finns en inspelning av denna Norrala Polska av Skäggmanslaget (albumet Snus, mus och brännvin). Inspelningar av A-varianten efter M. Larsson är gjord av Järvsö spelmanslag (albumet Äntligen). En variant med ännu färre inslag av sextondelar är den efter Mattias Blom (nr 205 i låtsamlingen). Denna variant hittar vi i Sven Härdelins



notskola ifrån 1969 (HSF BA 0006:9). Även Grubb-Anders Bryggarn spelade denna variant.

Typ B – med mer sextondelsfraser

B-varianten med mer inslag av sextondelar är den som Thore Härdelin då skrev ner noterna på (och som finns i spelmansförbundets minnesskrift, och som hävdas vara den som kommit från Johan v. Schwartz). Denna variant har förmedlats av Geting Lasse via Anders Wallin och Bollnäsbygdens spelmanslag (HSF BA K136). Varianten är inspelad av Ulf Störling och Anders Henriksson (albumet Bland Winblad och Tulpan), tillsammans med Snickar-Erskes variant (som liknar mer A-varianten). Kus-Eriks variant (EÖ 443), som avviker på flera sätt, har jag också placerat i denna kategori.

Typ C – med både sextondelsfraser och avvikande sekvenser

C-varianten går oftast i c-dur och har en avvikande B-del där sextondelarna framträder. Denna variant är spridd mer geografiskt än de andra typerna. Det finns nedtecknat varianter från Östergötland, Västmanland, Gotland, Småland m.fl. platser. Flera är från 1700- respektive 1800-tal.

Knuts livstykke då?

Jo, där är A-delen en blandning mellan typ A och B medan B-delen präglas av typ C-varianten. Det finns många inspelningar. Ett exempel är Nylands-Jonas som spelar in denna låt i Minnesota. I ett brev till sin vän skriver han "[...]här så sitter jag o försöker att få ihop några, gamla låtar åt dej men du förstår att det är lite jäkligt att spela in första och andra fiol – det skulle vara trevligt om du och jag kunde vara tillsammans o spela ihop så gubbarna kunde höra att du hade finntagena [?] i dej.[...]" (ID37339)

Av någon anledning så har denna låt fått mycket uppmärksamhet. Den har relation till ett stort antal människor, inte bara i Hälsingland, därifrån den troligen kommer, men också runt i trakter både nära och långt bort. Jag har fått umgås med denna låt sedan september och kommer nog inte släppa taget nu. Frågan är bara vilken av varianterna jag ska välja att spela? Vilken kommer att bli din favorit?

TINA SAHLIN, RENGSJÖ

(Hänvisningar är till objektsnummer i Svenskt Visarkiv, Webbfiol och Hälsinglands spelmansförbund arkiv).

HÄNT MED FÖTTER



Adventsdans i Vik

Vid första advent var det traditionsenligt dans i Vik, till musik av bl.a. Järvsö Spelmanslag och Högform.



Kvällen inleddes med långdans.



Låtverkstan framträdde med både spel, sång och dans.



Linnéa Ramström ledde alla danssugna i en amerikansk promenad. Den gick bra för de flesta, utom när Yngve och Anders hamnade bredvid varandra, ganska förvånade!

Röda Kvarn Kultur, i samarbete med Bilda och Staffan Jonsson, tar ett fint ansvar att hålla folkmusik och dans vid liv, och vilket gensvar de fick under Mellandagsdansen. Ungdomarna strömmade till från när och fjärran, och blandades upp med danslystna medelålders och lite gråhåringar. Eftersom lokalen inte tillåter hur många som helst blev det snabbt fullbokat, som man säger "lapp på luckan".

Kvällen startade med en [dansuppvisning av Schwung](#) som visade en fartfylld och vacker dansuppvisning. Jag kom att tänka på Oviga – en dansgrupp som blomnade upp på 1990-talet. Schwung förärades också kulturstipendium av Ljusdals kommun.

Scenen fylldes sen med unga ystra spelmän uppblandade med några etablerade kända, detta gav en fin kompott av dansant musik. När ungdomar spelar till folkdans blir det en sprittande glädjedans, kanske inte så strikt men utmanande och glädjefull, detta utvecklar dansen i nya steg.

Lokalen är som klippt och skuren för dansen, en stor rymlig scen, bra dansgolv och en läktare för åskådare.

Ser fram mot nästa mellandagar.

YNGVE KARLSSON

Mellandagsdans på Röda Kvarn



Schwung får kulturstipendium. Foto: Anna Persson

Intensivt jubileumsår för Bollnäsbygdens spelmanslag

Bollnäsbygdens spelmanslag, det äldsta spelmanslaget i Hälsingland, firade 75 år 2024. Med noggranna förberedelser och god planering blev jubileumsåret en stor framgång.

Firandet inleddes i maj med en intern fest på Hofvet i Vallsta. Peter Stormare överraskade med en [videohälsning från Hollywood](#). Ett bildspel med nedslag i gamla tider och nutid visade att vi har en historia som vi kan vara stolta över men även att vi kan hysa tillförsikt inför framtiden.

Bland årets många framträdanden var dansspelmanen på den nyväckta och välorganiserade Hovrastämman en höjdpunkt. Spelglädjen och samspelet satt precis som det skulle – kanske låg det kvar i väggarna, då laget spelade till dans vid varje Hovrastämma mellan 1999 och 2014. Ett filmteam, lett av fotografen Dan Svensson, dokumenterade spelningen som en del av [jubileumsfilmen - En film om kärleken till folkmusik](#).

På Delsbostämman blev det både ett framträdande på spelkullen och på dansbanan. Även här hade vi glädjen att se många hemvändare.

Jubileumsårets absoluta höjdpunkt var konserten på Orbadenstämman, där hela 42 musiker deltog.



Vi hade beställt en jubileumslåt med specialskrivna text av Alice och Molly Andersson, kända som Två otrevliga flickor. Låten, Äntligen måndag, speglar vår längtan efter måndagskvällarnas övningar på Kulturskolan i Bollnäs.

En otippad låt på konserten var [Kösseömmar](#) skriven av Arvid Svenungsson, organisten i Järvsö, i ett lyckorus över att ha fått ett hyreskontrakt i Kåsjo.



Året avslutades traditionsenligt med luciaspelningen i Bollnäs kyrka tillsammans med estetelever från Torsbergsgymnasiet. Kopplingen mellan luciafirandet i Bollnäs och folkmusiken sträcker sig långt tillbaka. Stadens första lucia, 1941, var ingen mindre än riksspelmannen Nelly Östlund (född Wååg). Tidningen Ljusnan rapporterade att 4 000 personer samlades vid hennes kröning på tingshusets trappa – en publik som möjligen skulle kunna matchas om Bollnäs bandygrabbar kommer hem med ett SM-guld.

Karl-Erik Englund har lämnat oss

Det nya året inleddes med ett tungt besked. Karl-Erik Englund lämnade oss den 6 januari. Karl-Erik var en stor tillgång i laget och laget betydde mycket för honom. Han var bokstavligen en lagspelare. Karl-Erik delade frikostigt med sig av sin kunskap och erfarenhet och skapade en varm gemenskap där alla kände sig välkomna. Hans plikttrohet och lojalitet var en trygghet för oss, och vi visste alltid att vi kunde räkna med honom, både i de små stunderna och på våra resor tillsammans. Det var viktigt för Karl-Erik att även ungdomarna trivdes och fick ta plats i laget.

Till hans minne har familjen instiftat ett stipendium och lagt en generös grund i en minnesfond som kommer att förvaltas av Bollnäsbygdens spelmanslag. En vacker gåva som säkerställer att Karl-Eriks anda lever vidare för framtida generationer av spelmän.

Vi är djupt tacksamma för allt Karl-Erik gav oss. Han kommer alltid att vara saknad, men hans arv lever vidare i musiken och i våra minnen. Karl-Erik blev 91 år.



BENGT JONSSON

Hälsingehambon fyller 60 i år!

Ja, i sommar är det faktiskt 60 år sen Hälsingehambon uppstod! Sprungen ur lek och dans i tv-programmet Landskapskampen 1965, där Bohuslän gav Hälsingland utmaningen att anordna en långdans.

Och vilken långdans det blev! Inte kunde man väl då ha anat att vi 60 år senare fortfarande skulle kämpa med utmaningen! Tänk alla de tusentals fötter som genom åren dansat sig igenom hamboevenemanget som många idag beskriver som dansens Vasalopp! Vi får ta tillfället i akt och tacka Bohuslän, för Hälsingehambon blev verkligen något unikt!

Trots att antal deltagare sjunkit från rekordåren med 3 000 dansare, så samlar Hälsingehambon fortfarande 200–300 dansare och spelmän varje år, och lägg där till publiken! Det är nästan som det berättas om sägnen "det gick inte sluta dansa"! Man kan undra vad det egentligen är som lockar dansare att delta år efter år. Det är svårt att riktigt sätta fingret på det, men klart är att Hälsingehambon berör. Många har starka och varma minnen att berätta från både en sommar och två somrar ... några faktiskt ända upp till 50 somrar. Fantastiskt!



Och visst är det något väldigt speciellt att samlas en tidig sommarmorgon nedanför Hårgaberget i Hälsingland. Att höra spelmännens taktfasta spel, att dansa till Hårgalåtens vemodiga och sugande toner, att få vara en del av dräktprakten och framförallt få dela glädjen och gemenskapen med vänner!

Att Hälsingehambon samtidigt är en tävling – det vet vi. Men varken för de mest aktiva dansarna, spelmännen eller publiken är det tävlingsmomentet som är huvudorsaken till att man deltar. Nej, det är först av allt att bara få vara med och uppleva den här dagen! Från morgonen i Hårga till kvällen i Järvsö. Om du har dansat Hälsingehambon, så vet du vad jag menar! Om inte så kanske du är en av dem som tänker: –I sommar händer det! Nu ska det bli av, det här måste upplevas!



Om det är så –Håll i tanken!! För i år rustar föreningen Hälsingehambon till en fest att länge minnas! Det är full aktivitet i "hamboverkstan". Så här långt kan vi berätta att jubileumsupplagan av Hälsingehambon 2025 kommer att dansas på de fyra etapperna Hårga, Bollnäs, Arbrå och Järvsö. Och vi är mycket glada och stolta att få hälsa två fantastiska hamboorkestrar välkommen åter. Skvaderlaget från Sundsvall kommer att spela i Hårga och Bollnäs. Därefter tar Emmas Kapell med Jörgen Antonsson över och spelar i Arbrå och Järvsö.

Till sist passar vi på att kittla er nyfikenhet med att många fler överraskningar är på gång! Till exempel kommer vi att gästas av Badstulaget, ett spelmanslag från Norge. Dagsprogram uppdateras löpande på www.halsingehambon.se eller följ Hälsingehambon på Facebook.

Vi ses lördag den 12 juli på hambokalaset som ni inte vill missa!

Varmt Välkommen till Hälsingehambon "det mest anrika dansevenemanget i sitt slag"!

BIRGITTA SVENSSON
FÖRENINGEN HÄLSINGEHAMBON

Akademiska Folkdanslaget gästade Järvsö

Akademiska Folkdanslaget från Stockholm åker varje år på skidresa i februari och i år kom turen till Järvsö. För att bli riktigt lyckad ska resan naturligtvis även innehålla dans och gärna ett utbyte med ett annat folkdanslag. Under helgen 30 januari – 2 februari 2025 överträffades alla våra förväntningar och vi längtar redan tillbaka.

Tidigt i planeringen fick vi kontakt med Järvsö Folkdanslag och dess ledare Annette Gabrielsson som förutom att ge oss många värdefulla tips genast började planera för en allmän danskväll på lördagen 1 februari. För att hinna umgås mera och lära av varandra bokades även gemensam middag och dans på fredagskvällen. När det sen dök upp en konsert med visor och folkmusik på torsdagskvällen kändes resan komplett och ovanligt många valde att följa med.

Kulturupplevelserna rivstartade alltså 30 januari med en mycket charmig konsert i Stallet på Stene Gård. Lokalen var



"Två trevliga tanter" med flera. Foto: Kristina Cardell.

fylld till bristningsgränsen när "Två trevliga tanter" (Alice Ohlanders och Lisa Andersson) inledde konserten med visor, ofta med en liten knorr, till gitarr och flöjter. Med sitt trevliga och roliga mellansnack bevisade damerna att de gjorde skäl för namnet. Efter en stund fick även döttrarna och en svärson vara med (Samantha Ohlanders, Staffan Jonsson och Alice Andersson) och det bjöds på folkmusik av bästa klass till fiol, gitarr och saxofoner.

Att Alice Andersson ska leda Folk- och världsmusikgalan i Uppsala tillsammans med Kalle Moraeus känns som ett bevis på att vi fick lyssna på något stort och som vi gärna vill höra mer av. Konserten gavs till förmån för Svenska Freds och i en paus i programmet fick vi möjlighet att ställa frågor och lära oss mer om deras arbete. Till detta serverades hembakta bullar och andra godsaker. Avslutningssången som vi alla sjöng med i var given: "I natt jag drömde". Det var en ljuvlig start på en fin veckoända.

Fredagen bjöd på ett strålande väder med sol och blå himmel. Ett par dagar innan vi kom föll det 2 dm snö, och både längdskidspår och slalombackar var välpreparerade. De flesta av oss valde spårarna i Harsa och somliga hade tur att komma till en sprakande eld vid någon av de fina rastplatserna. Många kilometer tillryggalades här medan en mindre skara försökte hinna med alla 27 nedfarter i slalombackarna och dessutom äta både våfflor och gulash.

På fredagskvällen den 31 januari åt vi en god buffé på Stene Gård. Därefter trädde dansen i sällskap med några

från Järvsö Folkdanslag, och Annette Gabrielsson och Per Eriksson lärde oss dansa både Järvsöpoliska och Hambovals från Sidskogen. Klurigt men kul! Akademiska Folkdanslaget kontrade med en Folklig menuett. För musiken stod två spelmän från Järvsö Spelmanslag och fem av Akademiska Folkdanslagets spelmän.



Dansinstruktion. Foto: Steven Jörsäter.

Efter ännu en dag i skidspårarna var det på lördagskvällen, den 1 februari, dags för dans i Viks gamla skola där Järvsö Folkdanslag håller till. Ikväll var det dans för alla och folk kom resande från när och fjärran för hit hade Järvsö Folkdanslag bjudit in inte mindre än fyra spelmanslag! Först ut var Nordanstig, som kom resande från kusten och leds av O'törge Kaisa Abrahamsson, riksspelman och innehavare av Zornmärket i guld.



Nordanstigs Spelmanslag. Foto: Kristina Cardell.

Det svängde rejält om gruppens åtta fioler och det blev genast fart på dansgolvet. Många härliga Hälsingepolskor blev det. Andra timmen hölls vi i högform av Järvsögruppen som heter just så – Högform. Ledare för gruppen är Annette Gabrielsson, även hon riksspelman, och hon är



Högform. Foto: Kristina Cardell.

också ledare för Järvsö Folkdanslag. Nu fick vi njuta av polskor, vals och schottis till glad musik från olika landskap, pedagogiskt annonserat på skyltar.

Sen var det dags för Järvsö Spelmanslag som med fiol, dragspel, nyckelharpa, gitarr, flöjter och basfiol fick rummet att gunga. Det är mäktigt med många spelmän och det spritter extra i benen då. Detta härliga gäng leds av Robert Järvström och Olle af Klintberg.



Dans i Vik till Järvsö Spelmanslag. Foto: Kristina Cardell

Vi tillresta stockholmare praktiserade både gamla och nyvunna kunskaper och både Järvsöpolskan och Hambovalsen från Sidskogen blev favoriter. Sist ut på kvällen var en trio unga killar där Anders Klang från Delsbo var spelledare. De spelade så vackert och samstämt och trots våra trötta fötter gick det inte att sitta still.

Ja, se det var en danskväll som hette duga.

På vägen hem på söndagen passade vi på att besöka Järvsö kyrka och imponerades av både dess skönhet och dess storlek – den vill ju liksom inte ta slut när man promenerar längs dess sida. Här, fick vi veta, hålls regelbundet opretentiösa konserter där vem som helst får spela eller sjunga och vem som helst kan komma och lyssna gratis. Vi missade ett sådant tillfälle på torsdagen. Något annat väldigt fint är att man kan trycka på en knapp längst bak i kyrkan och ut strömmar då ur alla högtalare vacker orgelmusik eller körmusik. Vi satt en god stund och njöt innan vi for vidare hem.

Akademiska Folkdanslaget bildades 1937 bland studenter vid Stockholms universitet på den tiden då folkdans var stort i hela Sverige och det fanns många folkdanslag i Stockholm. Vi är fortfarande 250 medlemmar varav ca 70 är aktiva och kommer till träning på tisdagskvällarna. Varje termin startar vi en ny grundkurs som brukar locka många och förutom att dansa och åka skidor brukar vi vandra, ordna fester med dans och resa lite längre till någon folkdansfestival. Senast var vi i Marrakesh och fick dansa på en enorm scen på det gigantiska torget Jemma el-Fna som var fyllt av tusentals människor. Vi kände oss som rockstjärnor.

Men en helg i Järvsö – det smäller faktiskt nästan lika högt!

KRISTINA CARDELL
AKADEMISKA FOLKDANSLAGET

Fin gåva till Järvsö folkdanslag

Styrelsen för Järvsö folkdanslag har en tid funderat på att skaffa en bild som representerar vår förening och verksamhet och som kan vara "vårt ansikte utåt" i olika sammanhang.

I september föddes idén att fråga konstnären Lillebi Habans, hemmahörande i Skålbo, Järvsö, och med stort intresse och engagemang för både dansen, dräktskicket och historien i vår bygd. Lillebi blev väldigt glad att få frågan och satte direkt igång med att skissa och måla. I dialog med styrelsen flödade idéerna och det blev många skisser som mejlades för påsyn. Slutligen var vi eniga om en bild som innehåller flera detaljer med koppling till Järvsö: hambodans, järvsödräkt, "Klacken", järvsöskåpens ram och moln samt perforeringen i plösen! Lillebi sade bestämt att hon inte tar betalt av vänner och därmed nej till att få ersättning för sin bild. Vi i styrelsen är mycket nöjda med och tacksamma för Lillebis arbete och generositet – det är en otroligt fin bild som nu hänger i serveringen i Vik gamla skola och har tryckts upp som banderoll. Premiär för banderollen blev det vid julmarknaden på Stene gård, då bilden fick visa var folkdanslaget hade sin kaffestuga.

ANNETTE GABRIELSSON



Trettondagsdans i Hög

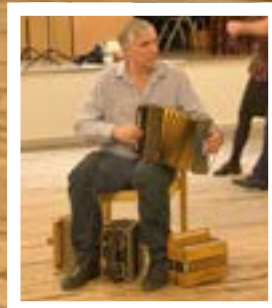


Traditionsenlig trettondagsdans i Hög, med två rejäla danspass och däremellan knytkalas och lotteri!

Först ut att spela var Nordanstigs Spelmanslag, och de satte sådan fart på oss dansare att jag inte hann få upp kameran.

Efter knytkalasandet representerades spelmannslaget av Staffan Berg, som mitt på golvet bjöd på allehanda glada danslåtar på durspel. Han avlöstes av Högform som spelade danskvällen ut. Vilken helkväll!

STINA MALMBERG



Polska... det var något i takt och rytm som kändes hemtamt någonting trevligt och lite spännande. Vad det kunde vara?

Svaret fick jag långt senare i en [show med Peter Carlsson](#). Han förklarade att de flesta julvisor som dansas runt granen är i polsketakt. Där var det!

I folkskolan i Hovra hade vi julfest varje år med dans kring granen med alla de vanliga julsångerna som var ju i polsketakt... Dessutom i några av lekarna skulle man para ihop sig med en flicka, spännande och blygsvårt. Någonstans kändes det fint ändå.

Nå, EvaBritt som hade dansat lite gammeldans i sin ungdom drog med mig på mina första stapplande steg i polsketakt. I den här vevan var Hovrastämman i sin linda och vi anmälde oss till polskekurs. Det var en virvlande upplevelse, men efter halva dagen var vi så yra och illamående så vi gick hem och lade oss...

Men det var något speciellt med dansen och att vi kunde göra en sak tillsammans.

Fortsättning följer ...

YNGVE KARLSSON



Dans, dans, dans i Oslo



Fullt ös på klubbscenen med Madam Jam!

För andra året i rad hölls en "folkedansfestival" i Oslo, sista veckan i januari. Andra gången – då är det tradition. Jag blev nyfiken och åkte dit.

Festivalen var ett samarbete mellan bl.a. Riksscenen, Bygdelagssamskipnaden, Folkorg, Noregs Ungdomslag och Norsk Senter for folkemusikk og dans. Från måndag till söndag ordnades mängder av dansaktiviteter – kurser, seminarier, öppna dansträningar, danskvällar ...

Jag startade med en kurs i masurka (stavas så på norska) i Nynorskens hus. Den stora teatersalen fylldes med dansare i alla åldrar (mest ungdomar), som studsade runt i två timmar under ledning av en ung instruktör från Leikarringen i BUL. Hennes uttalade syfte var att få fler att våga sig upp på dansgolvet när det spelas mazurka. Jag är på!

Kvällarna därefter hann jag nosa lite på hallingspringar, vara med på en kurs i finnskogspols (nyfiken på hur den lärs ut där) och en kurs i springar från Kvam (vars turer påminde lite om slängpolska). Onsdag kväll var det "folke-musikkpøbb" i Kaffistova i Nynorskens hus. Dagtid strosade jag runt i Oslo, som en turist väl bör göra. Jag fastnade genast i Husfliden (norsk hemslojd) och dreglade över alla deras vackra bunader. Men jag besökte också Norsk Folkemuseum (Oslos motsvarighet till Skansen). Där fanns också några utställningar, bland annat om konsthantverk i bruksföremål från 1500-talet och framåt. Vad



sågs om den här rejäla och vackra ölbyttan från sent 1600-tal?!

Mot slutet av festivalveckan hölls de flesta aktiviteterna på Riksscenen, som är en arena för folkmusik och folkdans från hela världen. På fredagskvällen livesändes Kultivatorpodden, ledd av Vegar och Mette Vårdal. Jag var där



Vegar och Mette Vårdal

som publik och lyssnade på intressanta reflexioner om gammeldans igår och idag. Lyssna gärna – bra träning i norska – på [Kultivatorpoddens livesändning från 31 januari](#).

Senare på kvällen var det dags för "dansekonsert" med Madam Jam – en väldigt populär grupp som bildades under pandemin och spelar röjig gammeldansmusik (kan funka att "headbanga" till, om man vill). Mycket tvåtakt! Efter Madam Jam följde en "toraderstafett", alltså solospel på durspel av olika artister från en liten scen mitt på dansgolvet. Då blandades gammeldans och olika springar i en skön röra, och dansgolvet var minst lika fullt som tidigare.



Ulf-Arne Johannesen spelar hallingspringar

Lördag kväll var finalkvällen och "dansefest" med Kvarts, som har mer än 25 år på nacken som spelgrupp. De spelade gammeldanslåtar, pols och enstaka polskor (bland annat Julottan av Mats Wallman). Inget röjigt spel, så vackert, och ändå full fart



Kvarts spelar till "dansefesten".

på dansgolvet. Kvarts hade två spelset under kvällen. Däremellan spelade några olika unga spelmanslag, och då kunde det också bli en och annan springar.

Danskvällen var schemalagd ända till 1:30, men då hade jag för länge sen dragit mig tillbaka. Tåget hem gick redan 7:30 ...

Summa summarum var det en rolig och annorlunda upplevelse att vara på dans i Oslo.

STINA MALMBERG

HÄLSINGEKRYSS

 foto: Elsa Rissén	landskod för Albanien		Andersson i JL	på den ska vi dansa som Håken, helst på Jonssonlinjens musik		blås för BJ		Östergårds i JL	kvinnlig krigare	
	kn	Palm i JL		tillräcklig nr 78 i systemet					gentemot	
	au ... marie					kapuschong okej				
magnetresonanstomografi										
värma med "au bain"	repa sig	Eng. mått			Allmänna reklamations- nämnden				sandhed	
tjej från Delsbo?					dam på Grönkulla	vad man heter				
					räcka			kan man till Fiskeskär		näpen
					korats					
granen står så grön och ... i stugan	han skrattade så tårar ...	I detta land är Katmandu huvudstad.		knop			barn- flicka	busfrö	kyrko- möte	inställ- sam
				här spelar JL ofta till dans						
här spelar Jonsson- linjen	ofta sett i korsord, fast aldrig skådat	typ av fink/vink	torkat gräs	äga		Keita bank			hade med ä	
trakten Jonsson- linjen kommer ifrån										genever- bär- träd
brädspel med knuff			@AoK	metall- pinne				drapa		

Hälsingekrysset tillbaka!

Ett kärt återseende, kanske extra välkommet när det fortfarande är (vår)vinter och glest med stämmor. Då är korsord ett bra tidsfördriv.

Tusen tack Anna och Kalle, för att ni tänker på oss kryssnö(r)diga! Det kan hända att det blir fler kryss, med jämna eller ojämna mellanrum.

RED.

**Skriv ut sidan, lös krysset,
ta en bild med mobilen
och skicka lösningen till**
tidningenhalsingelaten@gmail.com
senast 3 maj
Bland de rätta lösningarna
lottas en trisslott ut.



**I nummer 2-2025
är det dags för
SOMMARENS
KALENDARIUM
för allt som är på gång
juni–september.
Manusstopp 3 maj**

Tidningen skickas ut runt 26 maj

**Anmäl till
tidningenhalsingelaten@gmail.com**

Hej

Jag heter Sture Ståhle. Jag och min fru hamnade i folkdansvärlden hösten -08 och det var mest av en slump. Numera är jag ordförande i Alnö Folkdansgille (Sundsvall) och sedan drygt två år ledamot i Riksstyrelsen för Svenska Folkdansringen. Jag är den enda i styrelsen som bor norr om Uppsala och det är kanske en av huvudanledningarna till att jag tog jobbet. Nu är jag kontaktperson för Hälsingland vilket innebär att man kan vända sig till mig om man har några funderingar om Folkdansringen. Jag kan oftast inte svara själv men jag kan se till att ni får svar.

Det är tråkigt att det bara är en förening i Hälsingland som finner det intressant att stå kvar som medlem i Folkdansringen och jag skulle vilja veta vad det är som brister när medlemskap inte lockar längre. Folkdansringen behöver utvecklas med tiden och då är grunden att veta vilka behov som finns för en Riksorganisation. Ett generellt problem är "förgubning" och "förgummning", så även i Hälsingland då flera Hälsingeföreningar lagt ner pga brist på medlemmar. Det finns dock flera väldigt aktiva föreningar som lämnat riksorganisationen och jag skulle vilja veta varför. Jag respekterar definitivt sådana beslut men skulle väldigt gärna vilja ha feedback för att få en grund för förbättringar.

Tacksam om någon vill ta sig tid för en dialog.

Hälsningar Sture Ståhle, 070-6322292
sturestahle@gmail.com



Här kan privatpersoner annonsera kostnadsfritt, även med bild.

Är det något du vill sälja eller köpa?
Mejla till
tidningenhalsingelaten@gmail.com

SÄLJES

**Begagnade danssneakers, Leo's
storlek 42, pris 100 kr.
Finns i Ljusdal
(men kan tas med till lämplig dans)
stina.malmberg@hybo.nu**



Håll dig uppdaterad!
Facebook:
Folkmusik och gammeldans
i Hälsingland



Vårkalendarium		
När?	Var?	Vad?
Lördag 8 mars	Stenegård Järvsö	Kallstämman , se annons nedan
Fredag 14 mars kl. 19	Röda Kvarn Ljusdal	Ahlberg, Ek & Roswall med Ulrika Bodén
Fredag 21 mars kl. 17:30–20:45	Vik gamla skola Vik, Järvsö	Fredagsdans med soppa, tema Särna arr. Järvsö folkdanslag
Lördag 5 april kl. 19–22:30	Vik gamla skola Vik, Järvsö	Danskväll, arr. Järvsö folkdanslag
Lördag 5 april kl. 19	Kallmyr Godtemplarhus	Aire Flamenco
Torsdag 10 april kl. 19	Röda Kvarn Ljusdal	Triakel
Torsdag 17 april kl. 19–23	Växbo Bygdegård	Påskdans med knytkalas Jonssonlinjens stråkkvartett spelar
Lördag 26 april 19–23	Värstaborg Njurunda	Konsert och dans med Tiljans spelmän arr. Nivren Folkdansgille
Fredag 9 maj kl. 19	Röda Kvarn Ljusdal	Comén, Månsson & Åkered
Lördag 17 maj kl. 12–16	Vik gamla skola Vik, Järvsö	Hambokurs för nybörjare , arr. Järvsö folkdanslag och Bilda
Lördag 24 maj	Röjningen Gävle	Røj på Röjningen – spel- och dansstämma Folkdanslaget Rillen och Rillens spelmän
Lördag 31 maj	Hovra	Hovrastämman



KALLSTÄMMAN²⁰²⁵

Konsert, dans & buskspel!

LÖRDAG 8 MARS 18:00

STENEGÅRD I JÄRVSÖ

SAMANTHA OHLANDERS & LINNEA AALL CAMPBELL
SPELMANSLAGEN FRÅN JÄRVSÖ, DELSBO &
BOLLNÄSBYGDEN • GUF • MED FLERA!

10:30-15:30 Låtkurs Samantha & Linnea på Stallet (*föranmälan*)
14:00 Konsert med Kodansen i Stenekällaren
16:00-17:30 Polskeakut med Linnéa Ramström på Stallet
(föranmäl för garanterad plats)
16:00-17:30 Allspelsakut med Robert Jerfström i Stenekällaren
16:00 Hälsinglands spelmansförbunds årsmöte i Västra flygeln
18:00 Konsert- och dansprogram i Hälsinglands Träteater

LÄS MER PÅ WWW.KALLSTAMMAN.SE

WWW.KALLSTAMMAN.SE
 KALLSTÄMMAN

JÄRVSÖ
 SPELMANSLAG


Bilda 

 STENEGÅRD 